

Pielikums

Projekta "Nacionāla un starptautiska mēroga pasākumu īstenošana
izglītojamo talantu attīstībai" (vienošanās Nr.8.3.2.1./16/I/002)
2017. gada 28. septembra rīkojumam Nr. 25.1.-04/62

SASKAŅOTS ar
Valsts izglītības satura centra
Neformālās izglītības departamenta direktori
 A. Bērziņu

Rīgā, 28. septembrī

Ķīmijas valsts 59. olimpiādes norises kārtība

1. Olimpiādes mērķi un uzdevumi:

- 1.1. veicināt padziļinātu ķīmijas apguvi;
- 1.2. veicināt pētnieciskā un eksperimentālā darba prasmes;
- 1.3. izzināt jaunos talantus ķīmijā un atlasīt Latvijas valsts vienības kandidātus dalībai starptautiskajās sacensībās;
- 1.4. veicināt izglītojamo interesi par ķīmiju un rosināt mērķtiecīgu profesijas izvēli.

2. Olimpiādes organizācija un vadība:

- 2.1. olimpiādi organizē un vada Valsts izglītības satura centrs (turpmāk – VISC) sadarbībā ar Latvijas Universitātes Ķīmijas fakultāti, Rīgas Tehniskās universitātes Materiālzinātnes un lietišķās ķīmijas fakultāti, Latvijas Universitātes Informācijas tehnoloģiju departaments (turpmāk – LU ITD), Latvijas ķīmijas skolotāju asociāciju, ķīmijas un farmācijas nozares uzņēmumiem un pašvaldībām;
- 2.2. olimpiādes interneta vietnes vietrādīs ir <http://skolas.lu.lv/kimija>
- 2.3. saziņai ar olimpiādes rīcības komisiju izmantojama elektroniskā pasta adrese janis.svirksts@lu.lv, kā arī olimpiādes interneta vietnē pieejamais forums.

3. Olimpiādes adresāts: 9. –12. klases izglītojamie. 9. klašu grupā drīkst piedalīties arī jaunāki izglītojamie par devīto klasi.

4. Olimpiādes norise:

- 4.1. **1. posms** – izglītības iestādes olimpiāde – uzdevumus sagatavo izglītības iestāde vai novada, pilsētas vai novadu apvienības olimpiādes rīcības komisija.
- 4.2. **2. posms** – novada, pilsētas vai novadu apvienības olimpiāde:
 - 4.2.1. olimpiādi organizē novada, pilsētas vai novadu apvienības rīcības komisija;
 - 4.2.2. novada olimpiādes rīcības komisijas sastāvā iekļauj novada vai republikas pilsētas pašvaldības, tās izglītības pārvaldes vai novadu apvienības pārstāvi (turpmāk – novada atbildīgā persona), informāciju tehnoloģiju speciālistu, ķīmijas metodiskās apvienības vadītāju un ķīmijas pedagogus;
 - 4.2.3. novada olimpiādes rīcības komisija piesaka centram novada atbildīgo personu līdz 2017. gada 1. oktobrim, novadu atbildīgās personas apstiprina centrs;
 - 4.2.4. novada olimpiādes rīcības komisija norīko:
 - 4.2.4.1. atbildīgos par datortelpu sagatavošanu olimpiādei;
 - 4.2.4.2. olimpiādes vadītāju, kurš nodrošina olimpiādes organizāciju tās norises telpā;
 - 4.2.5. izglītības iestādes ķīmijas pedagogs vai atbildīgais darbinieks (turpmāk - izglītības iestādes atbildīgā persona) piesakās novada atbildīgajai personai. Rekomendējam, lai izglītības iestādes atbildīgā persona visām olimpiādēm, kuras notiek tiešsaistē sadarbībā ar LU ITD (fizikas, bioloģijas, ģeogrāfijas, ķīmijas, ekonomikas un latviešu valodas), būtu viena;
 - 4.2.6. novada atbildīgā persona līdz 2017. gada 30. novembrim apstiprina izglītības iestādes atbildīgās personas, piešķirot piekļuvi olimpiādes tīmekļa vietnei;
 - 4.2.7. dalībnieku reģistrēšana olimpiādei notiek divos soļos:

4.2.7.1. pirmais solis - piekļuves piešķiršana izglītojamajiem un pedagogiem olimpiādes tīmekļa vietnei, kur ievietoti olimpiādes treniņuzdevumi. Izglītojamo reģistrēšanu olimpiādes tīmekļa vietnei pirmajā solī veic izglītības iestādes atbildīgā persona sākot ar 2017. gada 1. decembri. Izglītojamo un pedagogu skaits, kuriem var tikt piešķirta piekļuve pirmajā solī, nav ierobežots;

4.2.7.2. otrais solis - dalībnieku reģistrācija olimpiādes otrajam posmam. Olimpiādes dalībnieku reģistrāciju otrajā solī nosaka novada atbildīgā persona, ņemot vērā pieejamo datoru skaitu olimpiādes norises vietā(-s), iespēju pārraudzīt visu dalībnieku darbu, kā arī citus apstākļus;

4.2.8. novada atbildīgā persona:

4.2.8.1. nosūta savu kontaktinformāciju uz elektroniskā pasta adresi *agnese.mila@832.visc.gov.lv* un ar centra starpniecību saņem piekļuvi olimpiādes tīmekļa vietnei;

4.2.8.2. ar LU ITD starpniecību izglītības iestāžu atbildīgajām personām piešķir piekļuvi olimpiādes tīmekļa vietnei;

4.2.9. izglītības iestādes atbildīgā persona:

4.2.9.1. līdz 2017. gada 24. novembrim nosūta savu kontaktinformāciju uz elektroniskā pasta adresi savai novada atbildīgajai personai, un ar atbildīgā starpniecību saņem piekļuvi olimpiādes tīmekļa vietnei;

4.2.9.2. sākot ar 2017. gada 1. decembri, reģistrē novada olimpiādes dalībniekus un citus interesentus (skolotājus un izglītojamus) olimpiādes tīmekļa vietnei, izmantojot tam paredzētu reģistrācijas saskarni;

4.2.9.3. dalībnieku pieteikšana olimpiādei notiek līdz 2018. gada 23. janvārim;

4.2.9.4. dalībnieku reģistrēšana olimpiādei notiek līdz 2018. gada 30. janvārim;

4.2.9.5. pirms olimpiādes, bet ne vēlāk kā vienu nedēļu pirms, izglītojamam ir jāizpilda viņam izsniegtās instrukcijas no novada atbildīgās personas, un jāpārliecinās, ka viņš ir olimpiādes dalībnieku sarakstā. Olimpiādes dalībnieku saraksts publicēts publiski pieejamā tīmekļa lapā <http://skolas.lu.lv>;

4.2.10. olimpiādes uzdevumus izstrādā valsts olimpiādes rīcības komisija, atbilstoši ķīmijas olimpiādes programmai, kas ir publicēta olimpiādes interneta vietnē;

4.2.11. olimpiāde notiek pārraudzītā tiešsaistes režīmā **2018. gada 6. februārī plkst. 10:00**, izmantojot olimpiādes tīmekļa vietni

4.2.12. olimpiādes ilgums 180 minūtes;

4.2.13. katrs dalībnieks piedalās vienā, savai klasei atbilstošā vecuma grupā, dalībniekiem paredzēti četri uzdevumu komplekti (9. klasei, 10. klasei, 11. klasei un 12. klasei);

4.2.14. informāciju par novada, pilsētas vai novadu apvienības posma olimpiādes saturu skatīt: <http://www.kdc.lu.lv/skoleniem/olimpiade/> un <http://www.kimijas-sk.lv/index.php/olimpiades>;

4.2.15. olimpiādes norise:

4.2.15.1. vienu stundu pirms olimpiādes vadītājs pārliecinās par olimpiādes norises telpas kārtību, par interneta pieslēgumu, par datortehniku;

4.2.15.2. olimpiādes vadītājs ne agrāk kā 15 minūtes pirms olimpiādes sākuma pēc izglītojamo saraksta, kuru ir iedevusi novada atbildīgā persona, ielaiž izglītojamus datortelpās, kurās katram izglītojamajam ir dators un papīra lapa melnrakstam;

4.2.15.3. pārbaudīto izglītojamo sarakstu paraksta olimpiādes vadītājs un nosūta (pēc olimpiādes) elektroniski novada atbildīgajai personai;

4.2.15.4. izglītojamie telpā sēž pie datora pa vienam un blakus izglītojamajam sēž citas klašu grupas izglītojamais;

4.2.15.5. ne vēlāk kā plkst. 9:15 olimpiādes norises dienā tiks ievietota olimpiādes uzsākšanas parole olimpiādes tīmekļa vietnē: <http://skolas.lu.lv/>, kurai piekļuve būs tikai novadu atbildīgajām personām;

4.2.15.6. ne vēlāk kā 30 minūtes pirms olimpiādes novadu atbildīgais paziņo olimpiādes uzsākšanas paroli olimpiādes vadītājam;

4.2.15.7. olimpiādes vadītājs nodrošina, lai skolēnam olimpiādes laikā interneta pārlūkprogrammā būtu atvērti tikai olimpiādes uzdevumi un netiktu lietotas citas datorprogrammas;

4.2.15.8. olimpiādes vadītājs uzsākšanas paroli pats ievada katram izglītojamam pārlūkprogrammā;

4.2.15.9. olimpiādes dalībnieks drīkst izmantot savus personālos datorus, ja tiek ievērotas šīs instrukcijas 4.2.15.5. apakšpunkts – to kontrolē olimpiādes vadītājs;

4.2.15.10. pēc olimpiāžu vadītāju atsūtītajiem izglītojamo sarakstiem novada atbildīgā persona apkopo informāciju par visiem izglītojamiem, kas ir piedalījušies olimpiādē attiecīgajā novadā, pilsētā, un iesniedz olimpiādes organizatoriem pēc pieprasījuma;

4.2.15.11. izglītojamam olimpiādes laikā atļauts izmantot kabatas skaitļotājus, kuri nav aprīkoti ar bezvadu komunikācijas un simbolisku aprēķinu funkcijām;

4.2.15.12. izglītojamais olimpiādes laikā melnrakstam izmanto olimpiādes vadītāja sagatavotās papīra lapas, uz kurām izglītojamais uzraksta savu vārdu, uzvārdu, skolu, klasi, kā arī, ja nepieciešams, terminu tulkojumi. Melnraksta lapas pēc olimpiādes glabājas pie novada atbildīgās personas;

4.2.15.13. olimpiādes uzdevumu izpildes laiku, atbilstoši olimpiādes nolikumam, kontrolē e-vides sistēma. Katrs izglītojamais olimpiādes uzdevumus drīkst pildīt 180 minūtes. **Visām atbildēm ir jābūt pilnībā ierakstītām un elektroniski iesniegtām līdz plkst. 14:00** (laiks katram izglītojamajam tiek noteikts individuāli);

4.2.15.14. novada olimpiādē piedalās tikai tie izglītojamie, kas ir pieteikušies olimpiādei. Ja izglītojamais neierodas olimpiādē, tad cits izglītojamais nevar ierasties viņa vietā uz olimpiādi;

4.2.15.15. visām komunikācijas iekārtām, ieskaitot mobilos telefonus, olimpiādes laikā ir jābūt izslēgtām.

4.2.16. Nopietnu tehnisku problēmu, piemēram, ilgstošu elektropadeves vai interneta pieslēguma traucējumu gadījumā olimpiādes vadītājs par to ziņo novada atbildīgajam, kas, izvērtējot situāciju, sazinās ar olimpiādes organizētājiem pa tālr.: 67033838 un piemeklē operatīvu problēmas risinājumu. Lai nebūtu situācija, kad ir ļoti grūti sazvanīt, uz šo numuru zvana tikai novada atbildīgā persona nevis olimpiāžu vadītāji no skolām!

4.2.17. rezultāti tiek vērtēti katrai klases grupai atsevišķi;

4.2.18. otrā posma dalībnieku uzrādītos rezultātus analizē ķīmijas valsts olimpiādes rīcības komisija, kas nosaka valsts olimpiādes trešā posma dalībnieku kopskaitu un informē novada, pilsētas vai novadu apvienības izglītības pārvaldes par to, kuri izglītojamie uzaicināti piedalīties valsts olimpiādes trešajā posmā. Uzaicināto izglītojamo saraksts tiek publicēts centra interneta vietnē www.visc.gov.lv, kā arī olimpiādes interneta vietnē;

4.2.19. katrs novada, pilsētas vai novadu apvienības olimpiādes atbildīgais no centra saņem tikai sava novada vai pilsētas otrā posma olimpiādes dalībnieku rezultātus uz savu e-pasta adresi.

4.3. **3. posms** – valsts olimpiāde:

4.3.1. pēc novadu olimpiādes rezultātu apkopošanas uz valsts olimpiādi rīcības komisija uzaicina 40 - 50 dalībniekus katrā vecuma grupā, kuri olimpiādes otrajā posmā ir sasnieguši labākos rezultātus pēc 4.3.2. apakšpunktā norādītajiem kritērijiem;

4.3.2. uz valsts olimpiādi katrā klašu grupā tiek uzaicināti:

a) viens izglītojamais, kurš uzrādījis labāko rezultātu savā novadā (pilsētā vai novadu apvienībā) kopumā, sasniedzot vismaz 60% no maksimāli iespējamo punktu skaita.

Ja kādā novadā (pilsētā, novadu apvienībā) novada olimpiāde tiek organizēta vairākās mācību iestādēs, tās šī nolikuma punkta izpratnē tiek uzskatītas par vienu novada olimpiādes norises vietu;

b) iepriekšējā gada valsts olimpiādes I, II un III pakāpes diplomu ieguvēji;

c) valsts vienības dalībnieki iepriekšējā gada Baltijas vai starptautiskajā ķīmijas olimpiādē;

d) novada olimpiādes dalībnieki, kas parādījuši labākos rezultātus visu novadu (pilsētu, novadu apvienību) dalībnieku kopvērtējumā, bet neatbilst 4.3.2. apakšpunkta a), b) un c) apakšpunktos minētajiem kritērijiem. Dalībnieki tiek uzaicināti pēc kārtas novada olimpiādes kopējo rezultātu pa visiem novadiem rezultātu dilšanas secībā, nepārsniedzot 4.3.1. punktā minēto kopējo uzaicināto skaitu savā vecuma grupā. Dalībnieki, kuru novada olimpiādes kopvērtējuma punktu summas ir vienādas, šī punkta nozīmē nav šķirami;

4.3.3. uzdevumus valsts valodā izstrādā valsts olimpiādes rīcības komisija. Uzdevumus veido atbilstoši ķīmijas olimpiādes programmai, ar kuru vismaz vienu mēnesi pirms olimpiādes var iepazīties olimpiādes tīmekļa vietnēs;

4.3.4. norises laiks un vieta - **2018. gada 27. - 29. martā**, Rīgā, Latvijas Universitātes Ķīmijas fakultātē un Rīgas Tehniskās universitātes Materiālzinātnes un lietišķās ķīmijas fakultātē;

4.3.5. olimpiāde notiek trīs dienas:

4.3.5.1. pirmā diena: teorētiskā kārtā – izpildes laiks 240 minūtes;

4.3.5.2. otrā diena: eksperimentālā kārtā – izpildes laiks līdz 240 minūtes, eksperimentālajā kārtā katrā klašu grupā piedalās līdz 25 olimpiādes dalībniekiem, kas ieguvuši vislabākos rezultātus teorētiskajā kārtā;

4.3.5.3. eksperimentālās kārtas dalībnieku sarakstus (alfabētiskā secībā) publicē olimpiādes norises vietās un olimpiādes tīmekļa vietnēs ne vēlāk kā līdz pirmās dienas plkst. 22:00;

4.3.5.4. teorētiskās un eksperimentālās kārtas izpildes laiku katrai klašu grupai nosaka valsts olimpiādes rīcības komisija, paziņojot to olimpiādes norises kārtībā.;

4.3.6. olimpiādes uzdevumu izpildes laikā atļauts lietot kabatas skaitļotājus, kuri nav aprīkoti ar bezvadu komunikācijas un simbolisku aprēķinu funkcijām, kā arī valsts olimpiādes žūrijas komisijas sagatavotos informatīvos materiālus;

4.3.7. olimpiādes darbu iesniedz tīrrakstā, kam var pievienot melnrakstu. Olimpiādes darbu žūrija vērtē tikai pēc darba tīrraksta;

4.3.8. olimpiādes trešā posma uzvarētājus nosaka pa klašu grupām, ranžējot eksperimentālajā un teorētiskajā kārtā iegūto punktu summu.

5. Atlase dalībai starptautiskajās ķīmijas olimpiādēs notiek pēc šādiem kritērijiem:

5.1. dalībai Baltijas valstu ķīmijas olimpiādē kvalificējas 8 skolēni neatkarīgi no klašu grupas, kas ieguvuši augstāko punktu kopsummu, balstoties uz atlases sacensību rezultātiem (turpmāk – atlases sacensības). Atlases sacensības uz Baltijas valstu olimpiādi rīko saskaņā ar 5.2. punktā noteikto;

5.2. atlases sacensības:

5.2.1. atlases sacensībām olimpiādes tīmekļa vietnē var pieteikties olimpiādes trešā posma dalībnieki sākot ar 2018. gada 1. aprīli līdz 2018. gada 5. aprīlim (ieskaitot);

5.2.2. uz atlases sacensībām tiek uzaicināti ne vairāk kā 30 dalībnieki, ņemot vērā dalībnieka iegūto vietu olimpiādes 3. posmā. Priekšroka dalībai atlases sacensībās tiek dota skolēniem, kuri ieguvuši augstāku vietu un vecāko klašu skolēniem. Precīzu norises vietu (telpu un adresi) dalībniekiem paziņo olimpiādes tīmekļa vietnē līdz 2018. gada 6. aprīļa plkst. 12:00;

5.2.3. atlases sacensības tiek rīkotas 2018. gada 7. aprīlī, Rīgā, piedāvājot uzdevumus tiešsaistē un rakstveidā;

5.2.4. visi dalībnieki sacenšas vienā grupā;

5.2.5. uzdevumu vērtēšanas kritērijus nosaka uzdevumu autori, pirms tam ar uzdevumu kopējo punktu skaitu un galarezultāta aprēķināšanas metodiku iepazīstinot atlases sacensību

dalībniekus. Atlases sacensību dalībnieki iepazīšanos ar vērtēšanas kritērijiem apliecina ar savu parakstu;

5.2.6. atlases sacensību rezultātus Latvijas pārstāvji Baltijas valstu ķīmijas olimpiādes žūrijas komisijā paziņo līdz 2018. gada 7. aprīļa plkst. 20:00. Ja divi skolēni ieguvuši vienādu punktu skaitu, tad priekšroka tiek dota skolēnam, kurš pārstāv zemāku klasi. Ja vienāds rezultāts ir vienas klases skolēniem, tad priekšroka tiek dota skolēnam, kurš uzrādījis augstāku rezultātu olimpiādes 3. posmā;

5.2.7. uzdevumu risināšanas ilgums - piecas astronomiskās stundas;

5.2.8. Latvijas pārstāvjus Baltijas valstu žūrijas komisijā delegē VISC;

5.2.9. norises laiks un vieta - **2017. gada 13., 14. un 15. aprīlī**, Rīgā, Rīgas Tehniskās universitātes Materiālzinātnes un lietišķās ķīmijas fakultātē, olimpiādes darba kārtību vismaz divas nedēļas pirms olimpiādes nosaka olimpiādes žūrijas komisija;

5.2.10. uzdevumus angļu valodā izstrādā olimpiādes žūrijas komisija, kurā ietilpst pārstāvji no visām trim Baltijas valstīm. Žūrijas komisijas pārstāvji no Latvijas nodrošina visu uzdevumu tulkošanu latviešu valodā. Uzdevumi atbilst Starptautiskās ķīmijas olimpiādes programmai;

5.2.11. olimpiādes uzdevumu izpildes laikā atļauts lietot kabatas skaitļotājus, kuri nav aprīkoti ar bezvadu komunikācijas un simbolisku aprēķinu funkcijām, kā arī valsts olimpiādes žūrijas komisijas sagatavotos informatīvos materiālus;

5.2.12. olimpiādes darbu iesniedz tīrrakstā, kam var pievienot melnrakstu. Olimpiādes darbu žūrija vērtē tikai pēc darba tīrraksta;

5.2.13. Baltijas valstu ķīmijas olimpiādes uzvarētājus nosaka pa klašu grupām, ranžējot eksperimentālajā un teorētiskajā kārtā iegūto punktu summu, kur 60% no vērtējuma veido teorētiskā kārtā un 40% - praktiskā kārtā;

5.3. četri Latvijas skolēni, kuri sasnieguši labākos rezultātus Baltijas valstu olimpiādē iegūst tiesības piedalīties Starptautiskajā ķīmijas olimpiādē. Ja divi skolēni ir sasnieguši vienādu rezultātu, tad priekšroka ir dodama skolēnam, kurš uzrādījis augstāku rezultātu teorētiskajā kārtā.

5. Palīg līdzekļi, kurus atļauts izmantot olimpiādes laikā: Darbs veicams ar pildspalvu, zīmuli (arī krāsaino) drīkst lietot tikai zīmējumos. Nepieciešams lineāls, dzēšgumija un kalkulators. Olimpiādē izglītojamie drīkst izmantot ķīmisko elementu periodisko tabulu, neorganisko vielu šķīdības tabulu, metālu elektroķīmiskā sprieguma rindu, aprēķinu formulu un konstanšu sarakstu. Aprēķinu formulu un konstanšu sarakstu novada, pilsētas vai novadu apvienības olimpiādēm nosūta valsts olimpiādes rīcības komiteja.